

Усеукраїнський експеримент у Технічному ліцеї Шевченківського району міста Києва добігає завершення. Наразі триває останній етап узагальнення результатів дослідження, під час якого проведуть діагностику напрацювань та апробації навчальних програм. Зокрема, підготують аналітичні матеріали та висновки про ефективність навчально-виховної системи ранньої профілізації у ЗНЗ. Підсумки експериментальної роботи підбиватимуть у серпні під час засідання експертної комісії в Інституті модернізації змісту освіти МОН.

www.dreamstime.com

РАННЯ ПРОФІЛІЗАЦІЯ

Упродовж останніх п'яти років педагогічний колектив Технічного ліцею досліджував питання ранньої профілізації дітей. Експеримент «Організаційно-педагогічні умови ранньої профілізації учнів як засіб перетворення «школи навчання» на «школу життя» цікавий насамперед навчальними програмами, які були розроблені у цей час. Сьогодні до їхньої остаточної редакції вносяться необхідні зміни й доповнення. Якщо програми затвердять у МОН, їх обіцяють оприлюднити.

Усе про експериментальну роботу може розповісти заступник директора з наукової роботи **Валентина Олишевець**.

— У нашому навчальному закладі є ліцейні класи — десятий та одинадцятий, до яких варто готуватися заздалегідь. Поглиблене вивчення, скажімо, математики державним стандартом передбачено лише з восьмого класу. Отже, коли виникло питання набору учнів 7 класів до пропедевтичних (доліцейних) класів, ми почали ґрунтовно досліджувати цей напрям підготовки, — говорить Валентина Григорівна. — Звернулися до наукової установи «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» (нині — Інститут модернізації змісту освіти), де нам порадили розробити авторські навчальні програми поглибленого вивчення окремих предметів із сьомого класу й «увійти» в експеримент.

Спочатку експериментальна робота планувалася на сім років і передбачала такі етапи: організаційно-підготовчий, коли вивчався український та міжнародний досвід ранньої профілізації ліцейстів, концептуально-діагностичний, під час якого з'явилися перші редакції навчальних програм та проводилося психолого-діагностичне дослідження серед педагогів, учнів і батьків. Упродовж трьох навчальних років, з 2013-го, тривала апробація навчальних програм 7—9 класів.

«МАРШРУТ» ДЛЯ КОЖНОГО

— Рання профілізація сприяє підготовці дітей до тих вигод, які висувують до майбутніх абітурієнтів вищі навчальні заклади, — зазначає заступник

директора. — Насамперед ми звертаємо увагу на забезпечення безперервної освіти — середньої та вищої. З досвіду роботи: нашим випускникам легше адаптуватися до навчання у виші. Сприяє те, що у ліцеї діє система викладання предметів бінарними уроками — парами. У 5—6 класах пар немає, вони з'являються лише в сьомому — адже діють відповідні санітарні норми, які бережуть дитину від перевантаження.

Для дітей це дуже важливо, запевняє педагог, бо після вступу до вишу їм часто доводиться звикати саме до такої форми роботи. При викладанні профільних предметів запроваджено лекційно-практичну систему: клас ділиться на дві підгрупи, практичні заняття проводяться з кожною окремо. Упродовж десяти років у ліцеї відбуваються залікові сесії. До речі, їх проведення ініціювала саме батьківська громада.

— Ми працюємо в режимі школи повного дня. І це дає нам можливість реалізувати чимало проектів та напрямів ранньої профілізації. Діють понад тридцять факультативів і гуртків. Для учнів кожного профілю розроблений «маршрут», що поєднує навчання і дозвілля, — наголошує Валентина Олишевець. — Найбільш рейтинговими є предметні факультативи для старших, профільних класів. Наприклад, ліцейсти, які обрали природничий профіль, поглиблено вивчають біологію і хімію. Пояснюється це тим, що десятикласники обирають профілізацію свідомо, тож не пропускають жодного заняття.

Учні «економічного» класу поглиблено вивчають математику й економіку, беруть участь у різноманітних конкурсах і турнірах економічного спрямування, зокрема у проекті «Фінансова грамотність». До речі, Технічний ліцей міста Києва одним з перших став учасником пілотного проекту з фінансової грамотності, організованого Університетом банківської справи Національного банку України.

розповідає: є чимало проектів, зокрема міжнародних. Учителі історії та правознавства, а також англійської мови ведуть «Європейський клуб — Євроклуб МЕТЛ», мета якого — інтеграція до європейської освіти. Тут організовують обмін груп дітей із проживанням у сім'ях: упродовж певного часу вони живуть та навчаються в іншій країні. Серед найбільших — польсько-український проект. Він має достатньо широкий вектор діяльності.

ПРИ ВСТУПІ ДО ПРОФІЛЬНОГО КЛАСУ ДІТИ ПРОХОДЯТЬ АНКЕТУВАННЯ ТА СПІВБЕСІДУ З ПСИХОЛОГОМ. РЕЗУЛЬТАТИ АНКЕТУВАННЯ СТАЮТЬ ПІДСТАВОЮ ДЛЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ СТОСОВНО ВИБОРУ ПРОФІЛЮ НАВЧАННЯ

ГУРТОК ДО ДУШІ

— Рання профілізація із 7 класу дає дітям змогу визначитися з розмаїттям гуртків, які ми пропонуємо відвідувати у другій половині дня. Таким чином, ліцейсти можуть спробувати свої сили у напрямі, що є найближчим саме їм, — каже заступник директора столичного ліцею. — Важливо, що завдяки гуртковій роботі ми можемо дати дітям додаткові знання. Наприклад, ті, що не в змозі дати під час уроків через обмеження годин у навчальному плані. Тож діють гуртки «Діалог держав» з вивчення іноземних мов (англійської та німецької), а також математичний — «Єврика».

Водночас організовані вокальний, хореографічний, спортивний, театральний гуртки. Учні мають можливість вивчати автосправу, основи інформатики та WEB-дизайн, пройти психологічний практикум «Пізнай себе». Діє гурток із журналістики, де під час занять діти набувають навички журналістської майстерності, випускають шкільну газету «Пульс ліцею». Валентина Олишевець

— Довготривала співпраця ліцею з комплексом загальноосвітніх шкіл міста Кроби (Польща) у проекті українсько-польського обміну молоддю дає змогу не тільки розширити освітні горизонти для учнівсько-педагогічного колективу в цілому, а й на практиці засвідчити, що головним надбанням є людські взаємовідносини, дружнє ставлення один до одного, руйнування мовних, культурних, світоглядних бар'єрів. Щороку кількість випускників Технічного ліцею, які обирають для подальшого навчання польські виші,

збільшується. Проте це можна сприймати не як недовіру до української системи освіти, а як показник того, що кількість дітей, позбавлених страху, самостійних, налаштованих на конкретну фахову підготовку, готових узяти на себе відповідальність за свою долю, жити в демократичному суспільстві й активно в ньому діяти, збільшується, — наголошує Валентина Олишевець. — Ураховуючи те, що в європейській освітній політиці домінує саме компетентнісний підхід, Технічний ліцей не відмовляється від традицій української школи, що завжди наполягала на необхідності ґрунтовних академічних знань. Ми трансформуємо цю традицію відповідно до запитів суспільства на профільність, підвищення кваліфікаційного рівня особистості, включаючись у експериментальну роботу. Саме такий підхід, на наш погляд, є перспективним, оскільки будь-яка країна у світі потребує якісних фахівців, людей, які готові й уміють учитися, обирати свою особисту освітню і життєву стратегію.

ПСИХОЛОГІЧНЕ ПІДҐРУНТЯ

При вступі до профільного класу ліцейсти проходять анкетування та співбесіду із психологом. Результати стають підставою для рекомендацій стосовно вибору профілю навчання. На жаль, каже пані Валентина, не завжди поради психолога враховують, насамперед — батьки.

— Перевага ранньої профілізації очевидна. У дітей з'являється більше часу на те, щоб свідомо обрати майбутній фах, — наголошує Валентина Олишевець. — За державними стандартами, профілізація відбувається з 10-го класу. Тож, закінчивши 9-й клас, учень може ще переобрати профіль.

Буває й так, каже педагог, що із 7 класу лицеїст обирає журналістику, а з 10-го — банківську справу. Це одиничні випадки, але вони є.

У столичному ліцеї, запевняє заступник директора, зросла кількість відмінників. Педагогам вдалося зацікавити вступати до ВНЗ більшу кількість випускників. Усі діти свідомо обирають майбутній фах, а завдяки поглибленому вивченню предметів стають успішними у подальшому навчанні.

Дарина МАТАТ, «Освіта України»

ЦІКАВО

ІНТЕРНЕТ-ЩОДЕННИК. І ЖОДНИХ ІНШИХ

П'ять років тому в Технічному ліцеї міста Києва запровадили інтернет-щоденник. Ця новація стосується не змісту освіти, а форм організації навчального простору. Адміністрація ліцею пояснює нововведення тим, що дітей сьогодні не можна «відірвати» від гаджетів. І, до речі, 90 відсотків батьків теж опанували інтернет-ресурси.

«Інтернет-щоденник. І жодних інших» — принцип директора ліцею **Олени Ілюшиної**. Виставлення оцінок в інтернет-щоденник і на паперовий носій дублювалося лише у перший рік роботи. І ця новація також зарекомендувала себе на «відмінно».

Сайт технічного ліцею — <http://techlyceum.kiev.ua/>